

سکرسونو بر سلامت سازماني در مدارس

مؤلف:

مسعود عبداللہی

- سرشناسه : عبداللہی، مسعود، ۱۳۷۱-
عنوان و نام پدیدآور : نگرشی نو بر سلامت سازمانی در مدارس / مولف مسعود عبداللہی.
مشخصات نشر : خراسان رضوی : انتشارات جالیز، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاہری : ۱۰۵ ص.
شابک : 978-622-726355-8
سبب فهرست نویسی : فیما
موضوع : مدرسه‌ها -- ایران -- مدیریت و سازماندهی
School management and organization -- Iran : موضوع
موضوع : مدیران مدارس -- ایران
School principals -- Iran : موضوع
رده بندی کنگره : ۴۸۱۲۱۵
رده بندی دیویی : ۰۰۹۵۵۱۰۱
شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۲۷۷۹۵

انتشارات جالیز
۱۳۳۸۴

نگرشی نو بر سلامت سازمانی در مدارس
مسعود عبداللہی
ناشر: انتشارات جالیز
چاپ: اول، بهار ۱۳۹۹ / ۱۰۰۰ نسخه
قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۱۰۵
قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۳-۵۵-۸
طراح جلد: صالح مقدم
صفحه آرائی: زهرا مهدیزاده

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد بلوار شهید رضوی روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی
تلفن تماس: ۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸-۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵-۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳

فهرست

پیشگفتار	۹
----------------	---

فصل اول

کلیات و مفاهیم	۱۲
اهمیت سلامت بودن سازمان آموزش و پرورش	۱۴

فصل دوم

تعریف و مفهوم مدیریت	۱۸
وظایف مدیر آموزشی	۱۸
برنامه آموزشی و تدریس	۱۹
اجزا سیستم مدرسه	۲۱
دیدگاه‌های موجود در مدیریت آموزش	۲۱
مدیریت جامع	۲۲
توجه به نیازها	۲۳
ارتقای مستمر کیفیت	۲۳
چگونگی فرایند حرکت	۲۴
ویژگی‌های مدیر مدرسه	۲۵

فصل سوم

مدارس اثربخش	۳۲
تفاوت بین مفاهیم؛ اثربخشی، کارایی و بهره‌وری	۳۲

تعریف اثربخشی و کارایی مدرسه ۳۳

شاخصها و ویژگیهای مدارس اثربخش ۳۷

فصل چهارم

مفهوم سازمان ۵۲

مفهوم سلامت ۵۳

سازمان سالم، سلامت سازمانی ۵۴

مفهوم سلامت سازمانی ۶۲

ابعاد سلامت سازمانی ۶۴

ابعاد سلامت سازمانی از نظر پارسونز ۶۷

مدل سیستماتیک شاخصهای سلامت سازمانی ۶۸

رویکرد شاخصهای فرایندی ۶۹

رویکرد شاخصهای خروجی ۷۱

فصل پنجم

سازمان سالم ۷۴

ویژگیهای سازمان سالم ۷۵

ویژگی سازمان ناسالم ۷۷

ویژگی مدارس سالم و ناسالم ۷۹

سازمان و سلامت سیستم های اجتماعی ۸۱

سنجش سلامت سازمانی ۸۲

پیشگفتار

آموزش و پرورش به عنوان اساس و زیربنای توسعه فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هر جامعه است، که امروزه در اغلب کشورها به عنوان صنعت رشد قلمداد می‌شود و بیشترین بودجه دولتی را پس از امور دفاعی به خود اختصاص می‌دهد. از آنجایی که بخش قابل توجهی از فعالیتهای آموزش و پرورش در مدارس صورت می‌گیرد مدارس به عنوان یک نظام اجتماعی حساس و مهم، از جایگاه خاصی برخوردارند. مدارس در صورتی خواهند توانست وظیفه خطیری را که به دوش آنهاست به نحو احسن انجام دهند که سازمان‌های سالم و بویایی باشند.

جو سازمانی سالم و حمایتگر باعث اعتماد بیشتر افراد و روحیه بالای آنان و بالطبع باعث افزایش کارایی معلمان می‌شود. که افزایش کارایی معلمان به نوبه خود عامل مهمی در افزایش اثربخشی مدرسه محسوب می‌شود. آموزش و پرورش رسمی، وسیله یا ساخت و کار ویژه تحقق هدف یا هدفهایی برای جامعه به طور کلی و یا بخشی از آن، محسوب می‌شود. تحقق موفقیت‌آمیز هدف‌ها، از طریق اعمال مدیریت اثربخش، به‌لزم شناخت و فهم درست جوانب پیچیده و گوناگون سازمان‌های رسمی است.

امروزه به دلیل گسترش علوم و تجارب بشری و توسعه فناوری و پیشرفت‌های صنعتی، گرایش به سازمان‌های آموزش و پرورش امری فراگیر و جهانی شده است. به حدی که یکی از شاخص‌های مهم رشد هر جامعه را وسعت دامنه وظایفی می‌دانند که نظام آموزش و پرورش آن به عهده گرفته است.

مطالعه تاریخچه تحول و توسعه جوامع صنعتی نشان می‌دهد که نیروی انسانی ماهر و تعلیم یافته در تبدیل جوامع سنتی به صنعتی پیشرفته تأثیر فوق‌العاده و سهمی دارد. در مهمترین سد راه توسعه و پیشرفت خصوصاً در کشورهای جهان سوم، کمبود نیروی انسانی واجد تعلیم و تربیت صحیح و متخصص است. رفع این نقص از طریق آموزش و پرورش پویا قابل حل است. آموزش و پرورش پویا، محتاج مدارس سالم است. مدارس سالم به‌عنوان خرده سیستم‌های نظام آموزش از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

ضرورت‌های جهان کنونی، بسیاری از کشورهای پیشرفته را برآن داشته است تا نظام آموزش و پرورش خود را پیوسته بررسی، تحلیل و نقد کنند و راه‌های ناسودمند کار را رها سازند و شیوه‌های نو و سازگار با ضرورت‌های جهان کنونی و آینده نه چندان دور را برپا دارند و کارآمد گردند.

در این میان سازمانی که از مدیریت شایسته‌تری برخوردار باشد، بهتر می‌تواند هدف خود را برآورده سازد. زیرا امکانات برنامه‌ریزی صحیح‌تری ایجاد خواهد نمود. فقدان مدیریت شایسته، موجب

ناهماهنگی، انحراف از هدف، اتلاف وقت و انرژی می‌شود و سازمان‌ها را به نابسامانی و از هم پاشیدگی می‌کشاند.

نقش مدیریت به‌عنوان عامل اصلی ایجاد و ارتقای سطح سلامت در سازمان حائز اهمیت ویژه می‌باشد. در مدارس مدیران وظایفی دارند که برای انجام این مهم باید نقش‌های سازمانی و روابط بین فردی و اهداف مدرسه را به‌طور روشن درک نموده و در جهت تأمین نیازهای اعضای مدرسه و ارباب رجوع تلاش کنند و سازمان مدرسه را قادر به برخورد موفقیت آمیز با نیروهای داخلی و خارجی کرده تا بتواند نیروهای مخرب را نیز در جهت هدف اصلی سازمان هدایت کرده و با تأمین اهداف مدرسه، سود ندی و ادامه حیات آن را تضمین کنند. به عبارت دیگر فرایند رهبری اثری مستقیم بر توانایی و رمان را احیای نیاز کارمندان، ایجاد جو مطلوب کاری و اثربخش دارد.

سلامت سازمان یک مفهوم تقریباً تازه‌ای است و شامل توانایی سازمان برای انجام وظایف خود به‌طور موثر که خود موجب رشد و بهبود سازمان می‌گردد. یک سازمان سالم جایی است که افراد می‌خواهند در آنجا بمانند و کار کنند و خود افرادی سودمند و موثر باشند. بنابراین، مدارس سالم موجبات انگیزش و علاقه‌مندی کار در معلمان به‌وجود آورده و از این طریق اثربخشی خود را بالا می‌برند. مفهوم سلامت سازمانی مدرسه بر سه فاکتور ماهیت تعاملات میان دانش آموز و معلم، معلم و معلم و مدیران ابداع شده است از این رو سلامت سازمانی به دوام و بقای سازمان در محیط خود و سازگاری با آن و ارتقاء و گسترش توانایی خود برای سازش بیشتر با آن بستگی دارد.

با توجه به این ضرورت سازمانی در این کتاب به بررسی تبیین مفهوم سلامت سازمانی در مدارس و نحوه انجام و سنجش آن هستیم.

امید است این کتاب بتواند راهنمای مناسبی برای محققان و کارشناسان، مدیران آموزش و پرورش و مدیران مدارس جهت سالم سازی فضای مدرسه باشد.